

Any XVI

Barcelona 9 Juliol de 1903

Mar endins va la nena amorosa,
 dins de l' aygua en son cor l' amor veix
 mes qui sab si quan menos s' ho pensi
 la picará un peix.

De dijous á dijous

LAMPECHS de xafogor, il-luminan com si fos per transparencia 'ls núvols cap á montanya. Cap á mar, boyras calentas com foch del cel del mes de Juliol, qu' escaldan l' oreitx de marinada; tot per aixó resta tranquil, que 'l temps ardent, tranquil·litat demana... y perá mes bé atraparla, la gent que pot gastar moneda, se 'n và á la campinya y apartant mais de cap, taleyas de ciutat y falornias dels negocis, n' esbargeix ánimo y cos, refent la vida per tornar á empèndrer ab mes dalit las tascas del hivern.

* * *

Quins no ho poden fer, ja per lo personal ó premiós de la feyna, ja per tocar ab la punta dels dits els forros de la butxaca de l' ermilla, sens palpar moneda, benbè poden acontentarse, ab la fresca del Passeig de Gracia ó la que l lensan els arbres de la Rambla, quan no 'ns arriban 'ls *conquistans* pera pujar al tranvia de la Barceloneta y anar á pendrer un bany á mar, ben provehits de carbassas els que no sabem nadar vestintne lo clássich taparrabes virolat. Com que al passar dels quaranta no 't mullís ja la panxa; y per nosaltres, n' es termenat lo temps de ferhi capbussons, al aygua, hi aném no mes per recreyar la vista y fer apuntacions pe 'ls dibuixants ab las fatxas dels homenots totas lletxas y ben poch vistosas, ab los ca'sotets de punt abigarrats de ratllas blavas, vermellas ó quadros escoçosos. Ben al revés, s' hi troba cada sirena escayenta, lluhintne 'l capríxós trajo de bany ab formas y guarniments tant esbojarrats que n' hi ha per badar un pam de boca... ab las esculturas de carn, sense l' odiat cotó fluix qu' ompla las mallas de las tiples de teatro, ab tanta sombra presentadas al públich per l' empresari en Gil, que teniatne poch ample espay en lo Granvia, desenrotllá 'l plasticisme de las tiples que n' es la seva especialitat en lo grandió local del Nou Retiro, ahont van á xuclars'ho ab las ulleras, tots els xafogosos de la ciutat que s' hi encoplan cada vesprada. Deixem'ho anar.

* * *

La tempestat n' es encare llunyana, mes va formantse y l' espatech dels trons vindrá, que no pot pas tothom recreyarse 'ls sentits y amaga la comptal Ciutat, molta miseria, tancantshi un gros nombre de gent que no pot menjar perque treballant no s' hi guanya la vida y aixó 'ls posa folls. Las moltas vagas qu' aturan lo mohiment de Barcelona, son comprobants del qu' acabém ara d' assentar y may mes s' acabarán mentres las cosas vagin com fins ara; mentres tots els queviurers se apujin, s' encareixi la vida en tots els estaments y per tornas lo ciutadá 's trovi expoliat per tots costats perseguintli y fentli donar la darrera moneda, que ab prou feynas s' ha guanyat tantost ab impostos governatius ó municipals que no pot pagar; per mes qu' ho vulgui ó

bé defraudantlo en lo pés y qualitats dels articles necessaris per la vida, que 'ls paga á pés d' or, y l' enverinan.

* * *

Fan molt ben fet, enviant mes guardias civils de peu y de caball, perque es de pensar que tot s' haurá de menester y encare no n' hi haurá prou, que las convulsions del poble son fillas del desespero de no poguer menjar sent de temer qu' obertas las comportas qu' aguantavan lo devassall d' aquesta gran riuhada que 's sent venir, no hi haurá pas qui las pugui tornar á cloure, ni generals ni governadors ni arcaldes ni res. Fins els «Máusers» podria molt ben ser que 's tornessin imponents al enfront del conflicte social que 'ns cau al desobre, perque tothom te drets a la existencia que 'ns negan mes ó menys solapadament y aqui 's comensa 'l dret de pendrer'sho jugants'hi la propia vida.

* * *

Mentrestant lo pou de la miseria endogala 'l poble, diputats y senadors marxan á estiuejar; qui tingui feyna que se la fassi y fins els nostres regidors per no volerne ser menos, van desfilant cap á fora quedantse en quadro l' Ajuntament; entre aixó y la Comissió que se n' ha anat á Madrid, pagant la Pubilla, com n' es de suposar, no 's pensa ningú qu' arreglin cap conflicte.

* * *

Tot ho fem bé... aviat s' han de quedar parats 'ls centres oficials de las comissions que 'ls enviém de gent tant aixerida, que 'ls perdrán de vista, remat d' estóichs, com els Epicuris á Grecia que á copia de donarse gustos voluptuosos de totas las menas y pensar no mes qu' ab ells y las sevas corpentas van acabar ab la Republica.

Repassin l' historia si tenen temps, meditin, aprenquin... y deixint'ho corre que tots son uns, mes que hi hagin republicans entre-miij. ¡Tambè s' en deyan els Grechs! Els barbres son als portals, veng Roma...!

* * *

Reunida la Junta per alsar un monument al ilustre fundador del Teatre Català, en Frederich Soler, don Serafi Pitarra, acordá col·locar els blocs de pedra moniserratina tot seguit que s' anessin polint, fins á termenar la zocalada, per posari tot seguit l' es átua del poeta, que diuen ja estarà feta en márbre blanch per l' escultor, autor del boceto presentat en Agustí Querol.

Es reparació que la patria deu a n' en Pitarra, qu' encare dorm lo somni eterr, en la mateixa sepultura d' en Cavé esperantne 'l panteon d' homens ilustres del Paich, per se hi portats.

¿Quan serà? L' Ajuntament ho te acordat; ja farà prou que ho vegi complert.

CALIXTE PI Y XARAU

LA VUYTADA

Per fi ja està Mossen Cinto
(que no podrà morir may)
instal·lat en la rocassa
de nostra *morta ciutat*,
alberch de tantas grandesas.
palau de tants potentats,
sopluig de tants homes dignes,
de tothom eterna llar.
ahont sempre en romeria
pelegrins no faltaran
dels que al màrtir en sa vida
lo mateix propis qu' estranys
varen rendirli homenatge
que 's mereix l' home exemplar,
de bons sacerdots modelo
poeta eminent, tan gran
que las nacions extranjeras
un monument li han alsat
en los temples de las Lletras,
al cap-de-munt del Parnás,
á n' el bell cim de la Gloria
dels clàssichs, vate 'l més alt,
que ressucitá en sa *Atlántida*
un continent de gegants
que al costat d' ell petits quedan,
ja qu' ell de nou ls creá
ab sa inmensa fantasia;
que, á no ser ell, tots encar
jaurian á las tenebras
del fons del mar, oblidats
per generacions futuras
sense jamay d' ells parlars.

Del Camp Sant aquella roca
estutx d' un tresor tan car,

símbol es de fortaleza
d' un esprit ferm, avesat
als embats tots de la vida;
tomba es del geni preclar
del *Canigó*, lo poema
del patriotisme, elevat
á las regións mitològias
y épicas d' aquells temps braus
en que ab l' Amor, l' Heroisme
feya via pe 'ls afraus
pirenenchs, plens de llegendas
que Mossen Cinto brodá
ab sa inspiració feconda,
ab son gran cor y gran cap.

Y 'ls Pirineus convertintne
en temple dels catalans,
Mossen Cinto deya missa
al *Canigó* qu' es l' altar
ahont fem lo sacrifici
els de bona voluntat
d' ohirla ab devoció entera
oferintla per si acás,
á la trista recordansa
dels que han derramat sa sang
ab bona fe y entusiasme
per la Patria y nostres llars.

* *

A propòsit de poetas,
vé molt á tom lo parlar
de la agradable noticia
(fassi Déu siga vritat)
de que l' immortal Pitarra

fet y fet, al cap de vall,
tindrà al Plá de las Comedias
lo seu monument, (¡qu' extrany!)
qual import de mica en mica
(si no surten entrebanchs)
's deurá m s á n' el poble
á qui tant feu ell gosar
ab obras de costúms nostras
que may més s' oblidarán;
més al poble, repeteixo,
que als individus de dalt
quins al Soler se 'l miravan
de reull ab lo cap baix,
es dir, com 'ls bous quan llauran,
perque ls havia enfadat
sa independència de gènit
y sas ideas capdals

Si á n' el poeta del poble
'l m' numentan aviat,
un acte de desagravis
será, dut á fi per part
dels que anyoran á en Pitarra.....
¡Més l' anyorarán!.. ¡Quí sab!

* *

Com que ab aixó de las vagas
tothom ha quedat *parat*
faig *alto* aquí com 'ls altres;
també 'm paro .. y Deu dirá.

PEPET DEL CARRIL

Bon temps

La nit ha estat callada; suau y fresca.
La mar s' ha enjogassat en trist va y ve
La lluna 'ns ha vetllat ab companyia
d' un cel tot estrellat; d' un cel soré.

L' auba mandrosament ha anat alsantse
Las flors ab la rosada han despertat.
Y als primers raigs de sol, ab el nou dia
alegrès los aucells tots han cantat

També los sers humans al despertarnos,
petits, grans, joves, vells, tots al ensemps
doném ab tot lo cor la benvinguda
á l' hermosa arribada del bon temps

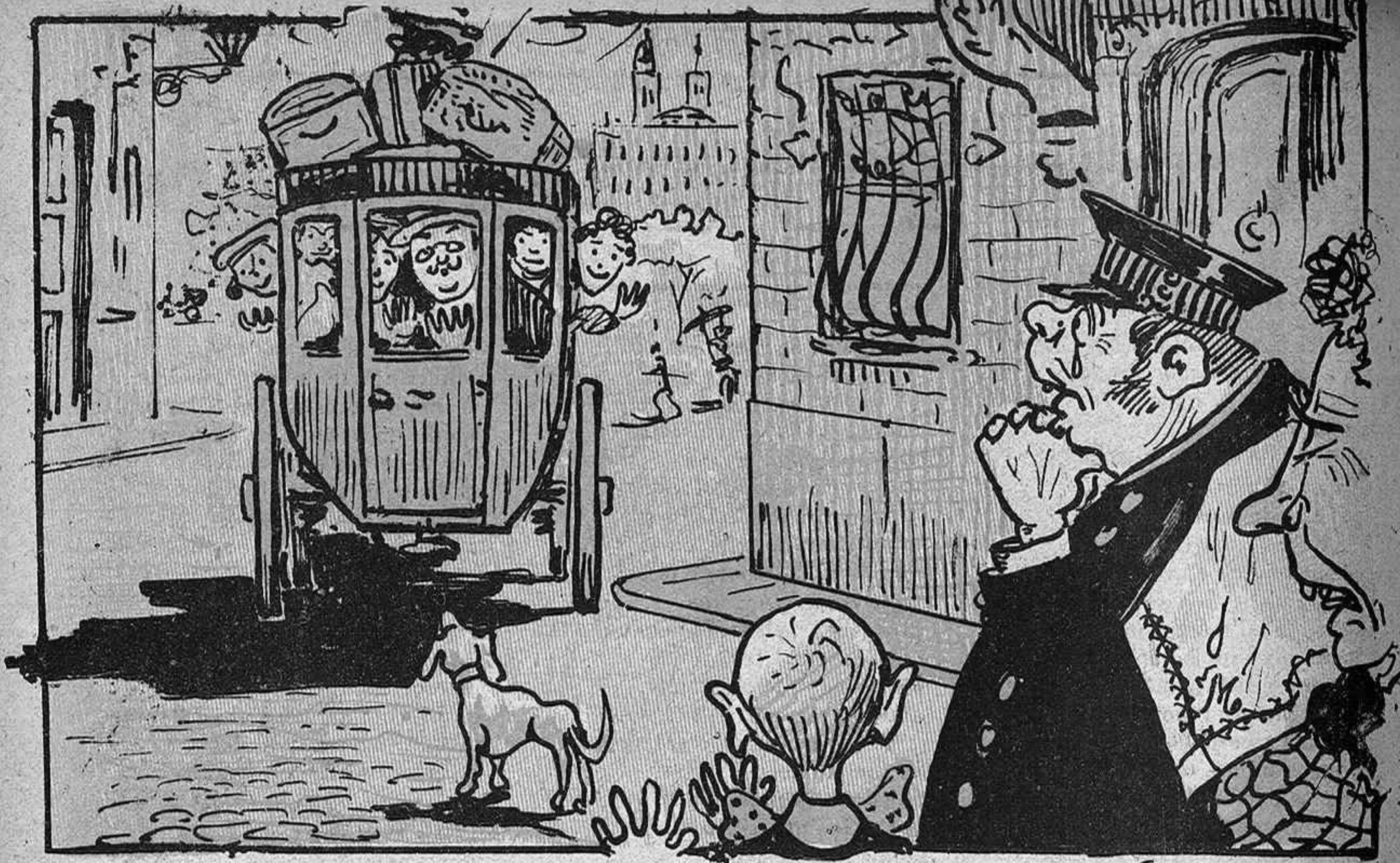
J. MONTABLIZ

ABERRACIÓ

Tras una reixa de luxosa casa
ab un gros tros de pa jugava un gos.

Un pobret infelís vell, sense amparo,
desvalgut, retratant son rostre fam,
ans la reixa m rava condolentse
com trepitjava 'l gos lo tros de pa.
«Lo babeja, (diguè) juga, y no 'l menja
senyal que no te gana, ¡dixós d' ell!»
¡Oh humanitat lo qu' á n' al gos li sobra
li está faltant á n' aquest pobre vell!

PAPER ROSA

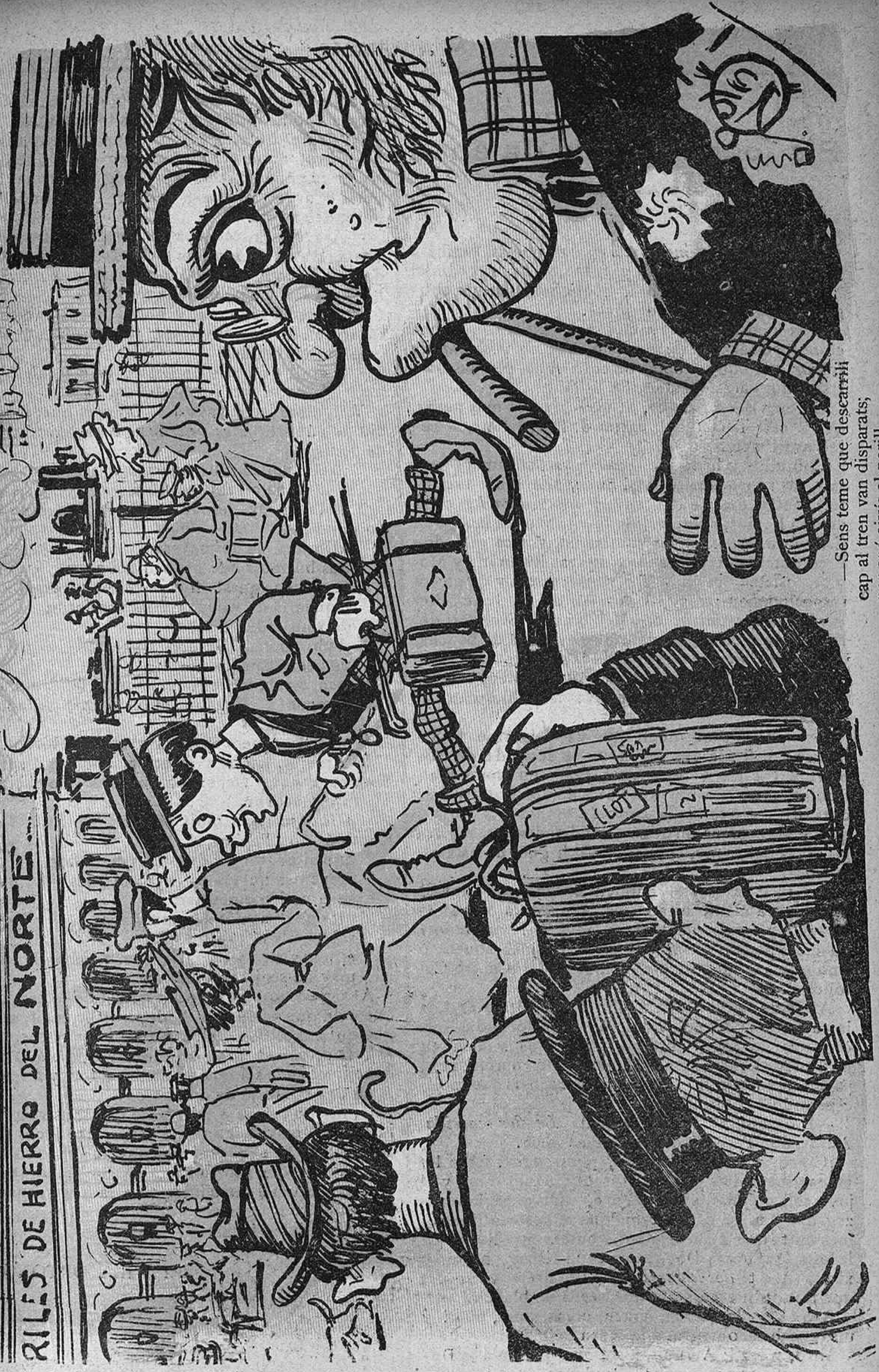
—¡Adeu sabrosas propinas!
¡Adeu sobras d' escudella!

—¡Per fi podrém atiparnos!
¡Son ells! ¡Quina bona estrella!

Un que té por d' una segona part

RILES DE HIERRO DEL NORTE...

—Sens teme que descarrlli cap al tren van disparats, per aná aixís al perill

Els jochs florals de casa

TAMBÉ en la meua vila hi han poetas, també 's fan jochs florals y... tambe acaban com el rosari de l' Aurora, final que ja sembla obligat per aquesta mena de jochs.

Baix modernista invitació, vaig assistirhi, ab una ampolla d' árnica de repuesto, *por lo que pudiera tronar*, y ab dugas bolas de cotó fluix per las orellas, puig vaig considerarlas útils.

En una sala quadrada, ni mes gran ni mes petita, que 'l café Torino del carrer d' Escudellers, se celebrava l' acte.

Cobrellits y bánovas tapavan, artísticament posats, las rónegas parets del *salón*; una taula escriptori, detrás de la que 's veyen las *venerables* caras de don Baldiri, apotecari de la vila y president; don Cassimiro, espartenyer anomenat y vice etc.; don Escolástich; don Sebastiá, y donyas Reparada y Mónica, cafeter, betas y fils y estanquera y carnícera respectivament; vocals y vocalas de la Junta; don Pepito, ex-estudiant de Medicina y Secretari del Jurat; dugas dozenas de cadiras y mitja de banchs, constituían tots los adornos de la sala.

Quan jo vareig entrarhi ja estavan plens tots los assientos y el president estava fent lo discurs d' *obertura*.

Gracias á un escambell que va deixarme la Sebastiana, cafetera que tot sovint se descuida de cobrarme l' café, vaig poguer estar en comoditat, fruhint las patri-amorosas frases de don Baldiri, que cada dos per tres dava cops de punys á la taula y que quan perdia 'l fil de son estudiant discurs, mirava las vigas del sostre, com si d' allí h'gués de baixarli la troca.

Per fi, l' acabá y el públich coroná son treball y... sa poca memoria ab una atronadora salva de aplausos y picaments de peus, puig á la meua vila quan s' aplaudeix també 's posan en joch aquets, ò sino que responguin els aficionats del Centre Catòlich.

Allavors tocá el torn á don Pepito, quin ab tota la parsimonia deguda y després de estornudar tres ò quatre vegadas, obri un plech clos y llegí en mi j del silenci sepulcral, sols interromput pe 'l ¡xechl que feyan las avellanas y cacauhets que molts espectadors consumian.

—Flor natural. Poesía titulada *La flor marcida* Autor, don Pere Riudepera y Perechich.

¡Crach, crach, crach, pum, pum, pum!; feren las mans y peus dels oyents al sentir aquet nom y el jovincell premiat, s' aixecá magestuós y pegant batzegadas, á causa d' una cama que té dos centímetros més curta que l' altre, anant á buscar á la Reyna de la festa, qu' era la Dolores de ca 'n Xicoy, hermosa xicota que té *dos lunares* á la galta dreta y un nás que Deu l' hi escursi, ta que vestía de blanch.

Altra vegada, ¡crach, crach, crach, pum, pum! y un renech reconsagrat á la meua part dreta.

Miro, y era l' Arrupit, xicot que preten á la Dolores, quí al veurer que 'l Riudepera se l' empor-

tava del bras se mossegava 'ls punys de rabia, mirantsels ab uns ulls com dugas taronjas....

Al veurer qu' aquet gelós empunyava un respectable garrot, no se perque vaig pressentir que hi hauria *jarana* é inconscienment vaig palparme l' ampolla d' árnica y vareig acostar l' escambell á la porta de surtida.

—Are 's dará lectura á la poesía; vaig sentir qu' anunciava ab sa *meliflua* veu don Pepito, y sense donármen compte me vaig treurer del butxacó de l' hermillas las dugas bolas de cotó fluix.

Nou silenci sepulcral y nous ¡xechs!.. que feyen esgarriar, destacantse la veu del secretari, que llegía com qui traduheix:

«¡Miréusela la flor! ¡Ja n' es marcida!
Ja no té perfums ni fulas...»

Y tothom se mirava á la Dolores que, segons se diu de públich, *ja es veterana*. El del garrot petava de dents.

«La mosca sabayonera
n' hi ha clavat son fibló.

Y tothom reya, mirant á don Pepito. Aixó sí que no sé perquè.

«Un jorn de primavera
dos burinots que per allí voltavan
van dirse aquesta flor ja qu' es sencera
piquémla de valent y aixó van ferne,
deixantla despullada.
¡Pobra flor!... Després vingueren
uns escarbats...»

¡Crach, crach, crach, pum, pum!; féu lo públich interrompent al llegidor, entusiasmant per aquestas bellas imatges.

El noy Riudepera s' aixecá y saludá reverent.

L' Arrupit, també s' aixecá y... torná á sentarse despres d' haver llenyat un salivasso de rabia com un duro sevillano.

«Uns escarbats molt negres...»

Continúa don Pepito.

que al veurer las despullas de la flor,
creyentse qu' era palla per fé 'l jas
se la volian emportar;
mes una papellona que volava
soleta, 'ls hi va dir:

«¡Beneyts!; aquesta flor si n' es marcida
may no será *arrupida*...»

Al arribar aquí el jove del garrot de la part dreta, que com que es deya ó li deyen l' Arrupit, se cregué qu' anava per ell, s' aixecá y dirigintse, groch com la cera, y ab lo garrot enlayrat cap á la presidencia, comensá á repartir tantos á tort y á dret, armanant una confusió de mil dimonis.

Jo, per no rebre algun tanto esgarriat vaig fugir, jurant que may més aniria á veurer cap jochs florals per mor de uns altres jochs que, la vritat no agradan gayre y que acostuman, de un quan temps á n' aquesta part á introduhirse en la festa, sense que figurin en lo programa.

No estich per jochs!

JOSEPH VILÁ ORTONO BES

DOCTRINERIAS (1)

Comentaris á la Historia Sagrada

XVII

La burra de Balaam
farta de rebre pallisa,
al seu amo 's va queixar
parlantli ab gran cortesia,
cás que 's ot calificar
d' únich en aqueixa ida,
puig las burras com sabéu...
sols se queixan tirant guitzas.

XVIII

Josué en mitj d' una batalla
feu pará 'l sol ab un crit,
y aixís va sortir d' apuros,
puig lo sol lo va obehir.
Si á mi m' obehís lo sol
que n seria de felis!
no aniria com vaig ara...
á las foscas cap al llit.

XIX

En Sansón als divuyt anys
los brassos tan forts tenia,
que un jorn va agafá un lleó
y el va fé ab sas mans á micas.
Y ab tot y ser tan valent
lo va vence una Dalila,
perque las feras pitjors ..
sempre han sigut las faldillas.

XX

En Sanson tenia forsa
perque 's deixava 'ls cabells,
per xó 'l jorn que van tallalshi
la va perdre totalment.
Será per tal intenció
que avuy tots aquets fideus
que 's titulan modernistas...
los portan á coll y bé?

XXI

David ab un cop de pedra
va matá 'l gegant Goliath
y perque feu tal proesa
premis mil li van doná.
Jo, lectors, quan xaval era,
vaig trencar d' un home 'l cap,
y la paga que van dar-me...
fou una tunda molt gran.

XXII

Un dia en Jacob, dormint,
va veure del cel la escala
'hont hi havia uns angelets
que mil petons li tiravan.

Jo també un jorn vaig somniar
que los veyá y que 'm mimavan,
y al final era la dona...
que fera me esgarrapava.

XXIII

El rey David era músich,
pero músich consumat
amich de la ballaruga
y també del sexo flach.
Tocava l arpa ab finura
ballava ab molt garbo y sal
y per conquistá. casadas
era una especialitat.

XXIV

Derrotat lo rey Saul,
per no caure prexoner,
ab la seva propia espasa
s' enfilá trágicament.
Demostrant ab semblant acte
que no servia per rey,
puig un rey fa matá als altres ..
pero may, may, se mata ell.

XXV

Salomón mentres fou jove
va viure molt santament,
peró cap á sas vellesas
va tornarse molt cap vert.
Va rodejarse de vicis,
va entregars' á ne 'ls plahers
y va morir plé de nafras...
tal y cual com tots los reys.

XXVI

En aquell temps tot sovint
venían alguns mortals,
que 's titulaván profetas
y eran per Deu enviats
Avuy Deu ja no n' envia
y no n' envia, está clar,
perque sab qu' aquí á la terra...
nos sobran saragossans.

XXVII

Deu plagas va enviar Deu
per castigá á n' als d' Egipte;
moscas, granotas, llagostas
y altres set pestes malignes
A naltres per castigarns'
lo bondadós Pare Etern,
á mes d' aquellas deu plagas...
nos enviá un mal govern.

XXVIII

Eliás fou dels profetas
potsé 'l mes miraculós,
y lo primer á la terra
que va ressucitar morts.
Feya blanch lo qu' era negre,
tornava negre lo groch,
va ser lo primer... canonge
que hi va haver en aquet mon.

XXIX

En Job perque fou pacient
y 'ls mals tots va soportar
sens llensar un trist gemech.
Deu mes tart lo va premiar.
Los homes que nos governan
fan las cosas al revés,
á aquell que sufreix y calla...
es aquell que expremen mes.

XXX

Sant Pere per sobre el mar
quan volia caminava,
y ab tot y ser molt pesat,
cas estrany, no se enfonzava.
Pro també 's diu molt baixet
y aixó jo no ho asseguro,
que no anava á fons perque
portava calsat de suro.

XXXI

A Satanás nos lo pintan
ab unas banyas molt grossas,
pro no 'ns saben explicar
perque 'l pintan ab tal forma.
Jo fins hasta he sospitat
que potser Satán te dona,
y qu' ella, y no mes ella...
es qui en té la culpa tota.

XXXII

Finalment, contan també
que á la vall de Josafat,
un jorn á un toch de corneta
tots nos 'nirém á trovar.
Jo no vull dir lo contrari,
pro, vaja, desde ara ja
aposto qualsevol cosa...
que molts sorts hi faltarán.

J REIMBAU PLANAS

(1) Vegis lo número 773.

Els exàmens de capatassos y classes per las brigadas municipals, han favoregut á reconegudas capacitats del ram de l' escombra.

Don Guillelm prou voldria ficarsi per refrescar la epidermis, pero l' espanta el perill dels xucladors submarins.

TEATROS

NOVETATS

Las dugas obras novas que 'ns ha donat la Sra. Mariani en la passada setmana tituladas *Le due concienze* de Rovetta y *Nozze borghesi* de Cappus, no creyém siguin de las que puguin acreditarli son repertori per lo motiu de ser fluixas y desiguales, puig si bé en ellas hi han escenas interessants y molt dignas de sos propis autors, lo carácter melodramátich que tenen y los finals tan poch meditats y hasta mansoys nos feren duptar de la paternitat donada á las obras.

No es possible que Cappus, que creá aquella escena tant sentida y humana del segón acte entre las dugas amigas ó semi-cunyadas, pugui haver escrit aquell quart acte tan difús y hasta faltat de sentit comú.

Volém creure que fou una mala jugada del traductor, per lo que d' ara endevant lo conegut refrá de *traduttore traduttore*, també l' adoptarém entre los escriptors italians.

Si bé las obras ditas, per lo fondo de las mateixas, no han proporcionat llors á la *troupe* Mariani, hem de confessar que ho han lograt per son desempeñyo que un cop mes han acreditat lo talent de tant brava artista, vejentse molt ben secundada per la Srta. Paoli á qui yaticiném un gran porvenir y 'ls Srs. Paladini, Zampieri, Masi y Bonafini.

Pera ahir estaba anunciat l' estreno de *La legge del uomo* y pera dissapte próxim se prepara lo benefici del Sr. Zampieri ab la obra de Sudermann *L' onore*.

CATALUNYA (Eldorado)

Malas herencias, es lo titol del últim drama del mestre de la dramática espanyola, don Joseph Echegaray, y ab ell un cop més ha donat proba de que no 's preocupa de las tendencias modernistas; tendencias que, per lo estrambóticas, giran lo cervell dels poetas joves y que en son afany de apareixer originals, resultan uns bojos esperitats.

Bon exemple d' aixó es *La noche del sábado*.

Malas herencias tindrà tots los defectes que los entusiastas de motllos nous vulgan trovarhi, hasta la sol'ra de convencionalisme; defectes que ja sabém son propis en totas las obras de l' Echegaray, pero ¡quín altre autor posseheix son art en lo fer y armonia en lo dir!

La prosa de Echegaray se distingeix per sa galanura, frasseix y l' enlayrament de sos conceptes. Las reglas del art hi son tant ben aplicadas que fins are no sabém d' altre autor que s' hi assembla.

En lo desempeñyo de *Malas herencias* tots los artistas que hi prenen part, hi están á gran altura. Creyém ociós citar noms, puig tots están fets uns mestres.

Diasapte se posá *Mariana* obra coneguda, y també de Echegaray, que ja es sabut interpreta la Sra. Guerrero ab singular maestría, però aquesta vegada hem trovat que lo conjunt no l' acompanyava degudament y aixó deu ser la causa de que no matísés á la protagonista ab la vigorositat de altras temporadas.

TIVOLI

La *reprise* de *Los sobrinos del capitán Grant* produhí los resultats que la Empresa s' esperava; aixó es,

mohiment en la taquilla pero per lo desempeñyo que hi donaren los artistas, se vejé palpablement que s' havia posat *aprisa y corriendo* puig sortí un *tantico* desigual.

Otra vez saldrá mejor.

També s' ha reproduhit *Marina* que servi pera ovacionar á la Srta. Homs, y Srs. Figuerola, Gil-Rey y Beut que interpretaren als quatre personatjes de la obra de Camprodon y Arrieta ab gran maestría y vigorositat de pulmons.

S' anuncia pera disapte l' estreno de *La devoción de la cruz* ópera en tres actes qual llibre es del immortal Calderon de la Barca, arreglat per Eusebi Sierra y música del eminent mestre Sr. Morera, y de la que en tenim inmillorables noticias.

La Empresa per sa part, sabém tracta de posarla ab gran propietat per lo que ab fonament s' espera un éxit.

Celebrarém qu' aixís sia.

NOU RETIRO

Desde dimars que hi ha hagut cambi de *estrella*, puig que la *bella Belen* ha sigut substituïda per la també *bella Chelito*, havent sigut del agrado dels assiduos concurrents á aquest teatro dit cambi; ja que la *cubanita* posseheix tota la *sandunga* necessaria pera... entusiasmá als ensopits.

Las altras atraccións, aixís com també la companyia lírica, dirigida per lo notable actor Sr. Carbonell, continúa logrant lo favor del públich.

UN COMICH RETIRAT

CANTARE-Llassos

Diu que tú, nena xamosa,
diu qu' ets de las més ingratas,
diu també qu' ets desdenyosa.
diu que com més gats més ratas.

Qui no veu en ta escultura,
qui no admira lo teu peu,
qui desitja més ventura.
qui més mira menos veu.

De que un jorn te vaig aymar,
de que avans eras ben meva,
de que aixó sols va durar
de Nadal á Sant Esteve.

CATALÁ-NISTA

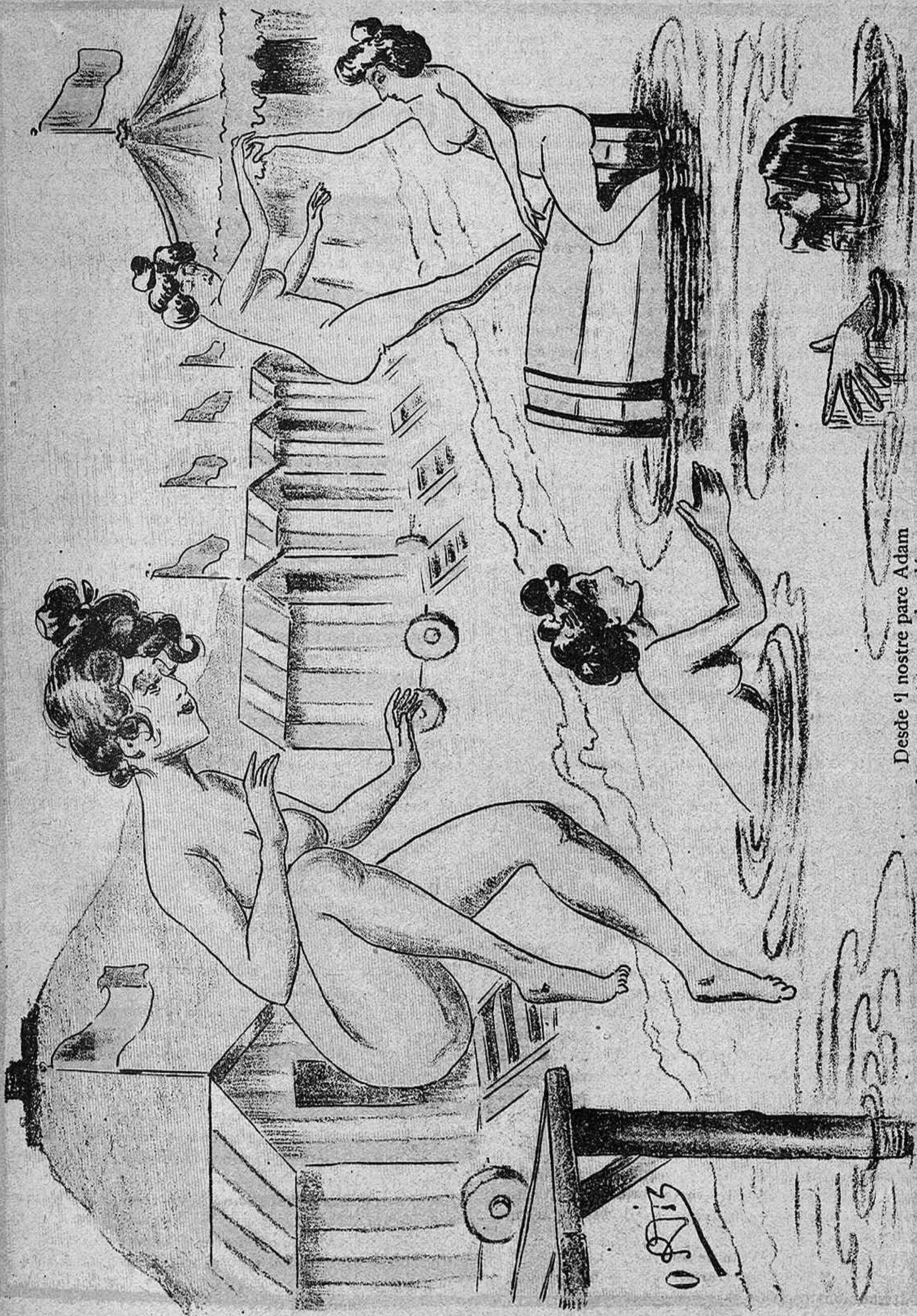
EPIGRAMA

Es tanta la sort d' en Bó
que tres sogras ha tingut
y totas sens distinció
á la tomba las ha dut.

S. CASELLAS.

LA TOMASA

Lo millor traje de bany

Desde 'l nostre pare Adam
hasta aquet temps de caló
ha sigut aquet lo traje
de més gran acceptació.

Campanadas

L' Assilo de Reforma Durán que, com lo seu nom indica, hauria de ser un establiment pera esmenar y corretgir, sembla qu' és un cau ahont se cometen tota classe d' atropellos é iniquitats, pe 'ls *hermanos* que governan la casa, quina majoria es partidaria del garrot, ni més ni menos que si fossin de la *Pudó*.

Las costellas dels assilats, se veuen tot sovint acariciadas pe 'l ga *ro* manejat ab destresa per aquets *hermanos*, á qui Deu dongui lo que més los convingui, y lo pitjor es qu' aquets cástichs s' aplican pera esmenar petites faltas.

En aquest assilo de reforma s' ha donat també 'l cas de trovar algún hermano consumant actes asquerosos ab los pobres assilats. Així ho diu un periódich local.

¡Malaguanyada subvenció la que dona l' Ajuntament á n' aquest assilo, que tenim entés qu' es bastant crescuda!

Quan acertat fora donarli un altre destí que 'l de atipar á personas que tantas probas de violencia y bestialitat estan donant cada dia.

Diumenge passat s' efectuá l' traslado de las venerables despallas de mossen Cinto Verdaguer de son nitxo provisional á sa tomba definitiva.

Al fúnebre acte hi assistiren moltes personas desitjoses de ser vistas; pocas que sentissin en lo fons de l' ànima l' anyorament d' una pérdua irreparable.

En la tomba, oberta en la roca viva, quedan las despallas del més gran dels nostres poetas. Las generacions futuras blincarán los genolls y 's descobrirán devant de la tomba que tanca las cendras del Mestre y llensarán una llágrima per l' home virtuós, que tingué la desgracia de tenir los enemichs més encarnissats.

¡Per las generacions que vinguin, que sublim será la figura de mossen Cinto y qu' asquerosa la dels poderosos que l' martiritzaren!

Resultat de la vaga dels empleats de tranvias ha sigut l' augment de las tarifas de passatge, lo qual demostra que las Companias y tota classe de Empresas, no tenen inconvenient en aumentar los jornals, sempre que 'ls permetin l' augment del preu de sos serveys ó de sos articles.

Encare que 's millori en quelcom la situació d' aquets empleats de tranvias, si s' arriba á beneficiarlos aquet benefici será en detriment de la nombrosa classe obrera, que 's veu precisada á usar dita classe de vehiculs.

Lo que 's guanyi per un cantó 's perdrá per un altre.

Lo que haurian de procurar los obrers fora la rebaixa dels articles de son consum, puig d' aquet modo sense aumentar son jornal, lograrian una millora indiscutible.

Demnant l' augment de jornals, pera no combatre luego l' augment dels articles de consum, es donar un pas endavant pera denarne desseguida un altre endarrera.

Es aquest un punt, que valdria la pena de que 'ls obrers se le estudiessin detingudament.

En Maura ha dit á la Comissió d' aquet Ajuntament que va anar á Madrid pera resoldre varios assumptos d' interés pera aquesta ciutat, que per lo que d' ell depengués que darian servits.

Y té rahó que 'n quedarán de servits.

No trigarém gayre á enterarnos de que 'ns aumentan las contribucions.

CUPÓ PRIMA N.º 84 (1)

Que dona dret á adquirir per

DOS RALS

la comedia en dos actes y en vers

Un embolich de cordas

original de D. JOSEPH M.ª ARNAU

qual preu corrent es lo de DOS PESSETAS

(1) Caduca als vuyt dias ó avans si s' agotan 'ls exemplars.

La Comissió d' Hisenda ha cridat á distintas Asociacions pera que l' ajudessin en la confecció dels pressupostos municipals pera l' any 1904.

¡Ja está ben fresca aqueixa Comissió!

Las Asociacions en qüestió procurarán rebaixar en lo possible las tarifas qu' els afectin, deixantreduhits los ingressos á una bicoca.

Y menos mal si ho fessin pera protegir al pobre; pero lo qu' ellas volen es reforsar més y més las butxacas dels capitalistas que las forman.

Mes hauria valgut qu' en lloch de cridar á aquestas asociacions poderosas, s' hagués demanat la cooperació de las societats obreras que son las que verdaderament coneixen las necessitats de Barcelona.

Malgrat la bona voluntat del Arcalde, señor Boladeres, no pot de moment ferse res en benefici dels vehins de Ca 'n Tunis que ja tenen los nassos plens de las malas olors d' un canyet ó dipòsit de bestiar mort que hi ha en aquella barrada.

Sembla qu' existeix un dictamen de l' Academia de Medicina y de la Junta de Sanitat en lo sentit de que aquelles *oloretas* no son perjudicials á la salut pública.

Nosaltres no volém dir que 'l dictamen en qüestió siga un document *camama* com molts dels que referents á higiene solen extendrers; pero opiném que lo rahoable fora no fer cas d' un dictamen emés en una sala lluny de las pestilencias d' un canyet.

Unicament donariam per vàlit tal dictamen, quan los individuos que 'l suscriuen se prenguessin la molestia de viure al costat del *canyet* dos ó tres mesos durant las calors fortes.

Si després d' aquesta proba no havian mort dels tifus ó 'l cólera, fora ocasió de creurels.

Vegin los vehins de Ca 'n Tunis si 'ls en poden donar entenent á n' aquets senyors de l' Academia y de la Sanitat de ferlos companyia pera flayrar durant deu ó dotze setmanas las oloretas del Canyet que segons parer dels sabis no son perjudicials á la salut.

Alguns federals de l' Agrupació d' aquesta ciutat «Los Girondinos», tractan de formar un nou grupo que 's denominará «El Pacto».

A n' aquet pas hi haurá una nova fracció de federals á cada escala.

Tantas divisions no obeheixen á altra cosa que á lo que diu 'l ditxo catalá: «Val mes ser cap d' arengada, que qua de pagell.»

Per aixó aném tan bé.

Lo conegut fabricant de xocolates don Jaume Boix, ha tingut la gala teria de remetre 'ns una colecció, composta de 50 cromos, que regala als compradors de son acreditat article, en que hi han expresadas las flors ab sos lemas corresponets, alégorias respectivas y una explicació detallada de la etimologia de las mateixas.

Com que resulta sumament instructiva y curiosa, creyém qu' els aficionats obtindrán ab gust dita colecció.

També 'ns ha favoreseut igualment la fàbrica de xocolates «La Conda!» ab la colecció de la serie A composta de 15 cromos, de las flors y son significat, hábilment dibuixadas per lo conegut artista L. Labarta.

Remerciém l' atenció.

L' INFANT

Plora l' infantó
sens darse rahó
de l' aytal ploralla;
al poch temps ja riu
sens sabé el motiu
d' aquella rialla.

Aixís va creixent
plorant y rient
sens pena ni gloria;
del que li ha passat
ni compte s' es dat,
no n té pas memoria.

Quan ja s' ha fet gran
va recapissant
la seva infantesa,
com la veu tant lluny
y encare s' esmuny,
li causa tristesa.

En aquell moment
un trist pensament
li ve á flor de llavi;
diu barbotejant:
—demá un altre infant
á mi 'm dirá avi.

Y el temps va corrent
sens pará un moment,
y ve la vellesa;
ja vell y caduch
com un nin poruch
torna á l' infantesa.

JOSEPH VÍA

!GRACIOS!

Lema: ¡Deu n' hi dó!

En lo dia del meu sant
me vas regalar Manela,
en prova de ta amistat
un bonich porta monedas.
Te l' accepto, moltes gracias;
pero no sé, vátua l' esca,
perque me 'l vas regalar
si no tinch may cap pesseta.

RAMPELLS

Banderin de enganche

Mé te molt sens' cuydado
aná al infern
perque 'n aquesta vida
ja visch en ell.
Calculín: tinch uns sogres
que 'n valen cent
talment son dos dimonis
dels forts de gech;
á mes tinch quatre mossas
y set baylets
petits, pro mes traviessos
que llucifers;
y per postres ¡senyores!
tinch la muller
qu' agafa cada mona
qu' alsa la pell
Pregunto jo: ¿una casa
quals elements
sigan onze quitxallas,
dos sogres vells
y una dona que gasta
mano á tot temps
que pot se á veure, diguin,
diguin vostés?
Un bauderín d' enganche
per 'ná al infern.

S. BRUGUÉS

CORRESPONDENCIA

Cantallops Molt bé l' article. — V. n. 3331 Girabau; Aquesta no está prou bé, pero no 's desanimi. — Antoni Roqueta; «A una ...» m' agrada, pero hauria de retocar la penúltima estrofa qu' es molt difusa. Arreglila y envihim altra volta la poesia. — J. K. rol; es molt ripiosa, no obs ant demostrea certa disposició. Envihin un' altra. — Paper Rosa; Aceptada. — J. M.; «Impresions d' una posta de sol» no 'm convé. — Joseph Via; anirá «La Primavera» y «L' Infant». — Platón Peig; accepto una «coseta». — A. de V.; «A una Venus» peca de prosaisme y la *intima* si li publicava faria avergonyir á n' aquella senyoreta. — Antoli B. Ribot; insertarem dos cantars. — J. Baradat y Pep Fuster; No pot ser. — Peret Gorca; molt fluixa — J. M.; La *intima*, no 'm xoca, y 'l sonet tampoch; ho sento — R. H. M.; «Lo seu somni» m' ha fet agafar son. — R. S.; sento dirli, «La pau de casa» la trovo poch expontánea.

Quedan cartas per contestar.

LITOGRAFIA BARCELONESA

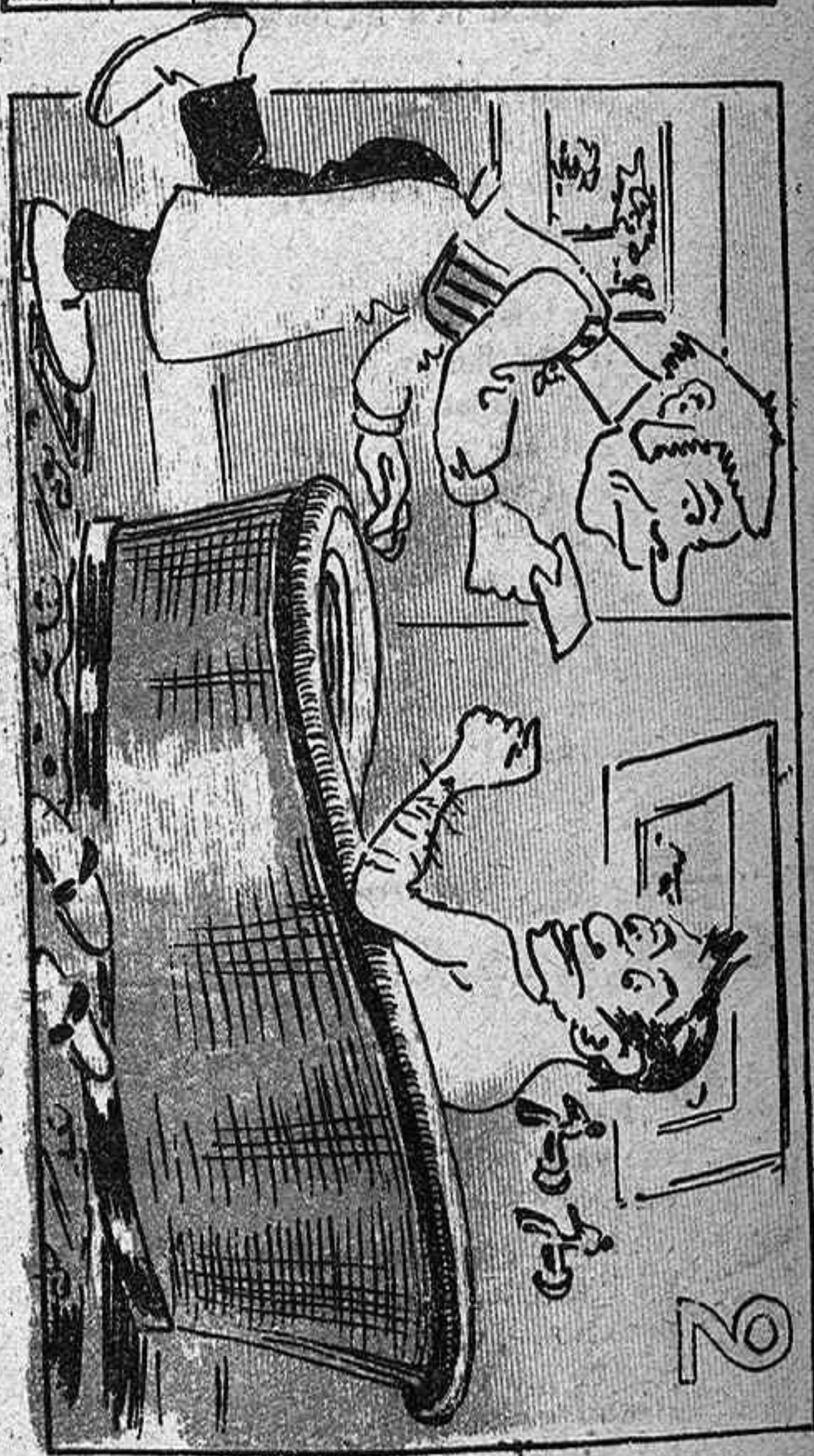
SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

LA TOMASA

En Nofre Llonza qu' ha heretat á un tio molt rich, se permet lo luxo de pendre un bany diari y de tenir criat.

Qual criat li entrega una carteta dels vehins de sobre, que 'l conquistan pera que 's casi ab la filla de la casa.

La carta, suscria per la noya, diu aixis: «Don Onofre, mis papás verían con gusto que honorara nuestra mesa. Nada de cumplidos. Suba V. enseguida tal y como se halte. Su Ursula.»

—Ja ho veuhen: atent á las indicacions de la senyoreta, 'm presento tal y com me trovava... —¡¡¡.....!!!